

מסרים לכל...

בעריכת הרב נחום גמליאל

לקח מהפרשה,

'ויקחו לי תרומה' (כה' ב')

באחת ההגרלות שהיו בארץ פורסם שהזוכה במקום ראשון יקבל סכום עתק של 50 מליון ₪. באותה תקופה הגיע אלי סיפור מעניין: יהודי ניגש לחברו התלמיד חכם וביקש שיתפלל עליו שיזכה בהגרלה. תמורת התפלה הבטיח: 'אם אזכה אתן לך מעשר כספים מהסכום שיגיע לידי'. עם היוודע התוצאות התברר שאחד עשר איש זכו בפרס הגדול, והמתברך היה אחד מהם, כך שבפועל יצא שכל אחד קיבל 'רק' ארבעה וחצי מליון שקלים. הזוכה המאושר סירב לשלם לתלמיד חכם את אשר הבטיח, והשאלה שהתעוררה הייתה האם הוא מחויב להפריש את מעשר לתלמיד חכם שהתפלל עבורו, או שמא ההבטחה חלה רק אם היה זוכה בכל הסכום לבד. הזוכה טוען: 'על זכיייה שכזו לא ביקשתי את הברכה, והראיה לדברי שהרי בכל שבוע יש הגרלה על חמשה מליון ₪, ומעולם לא ביקשתי ממך שתתפלל עלי שאזכה, ורק כאשר היה מדובר בסכום של חמישים מליון באתי אליך שתברכני'. הצעתי את השאלה בפני מורי חמי שליט"א הרב אלישיב שליט"א. תשובתו הייתה: 'הדבר פשוט וברור שאם היה יודע שעקב תפלת התלמיד חכם יהיה בין אחד עשר הזוכים, ויקבל ארבעה וחצי מיליון שקלים, גם אז היה מסכים לתת לו את המעשר. ומה שטוען עכשיו שעבור סכום כזה לא היה בא להתברך, וראיה שהרי כל שבוע יש הגרלה, ומעולם לא בקש ברכה על כך, שקר הוא דובר. ואם הוא מתעקש, שישבע שכך הם הדברים. וכל עוד שלא נשבע אינו נאמן לומר שעבור חמשה מליון לא היה נותן את המעשר. ומה שכל שבוע הוא לא מבקש, משום שלא עלה על דעתו עניין זה, ועכשיו עקב הסכום הגדול שהציעו ביקש להתפלל, ואשר על כן חייב הוא ליתן לתלמיד חכם את אשר הבטיח. (עלינו לשבח)

פינת החלכה

מהלכות ומנהגי ברית מילה / המשך

תינוק שנולד מהול

- א: מוהל מומחה קובע אם התינוק מהול ואיך צריך להתנהג.
- ב: גם כשהתינוק נולד מהול, צריך להטיף ממנו דם ברית.
- ג: כשנשאר חלק מהערלה עושים ברית רגילה עם הברכות, ובברית כורתים את הערלה שישנה.
- ד: כשהתינוק נולד מהול לגמרי ומטיפים ממנו דם ברית, לא מברכים 'להכניסו בבריתו של אברהם אבינו', ולא ברכת 'על המילה', ולא מברכים ברכת אשר קידש ידיו מבטן וכו'. ורק מבקשים עליו רחמים באמירת אלוקינו ואלוקי אבותינו קיים את הילד הזה וכו' וקוראים לו שם.
- ה: כשמטיפים דם לתינוק שנולד מהול, ילבש האב בגד חדש ויברך 'שהחיינו' ויתכוון לפטור גם את הבגד החדש, מפני שיש מחלוקת אם יכול לברך 'שהחיינו' על המילה.
- ו: המוהל עושה את הטפת הדם בציפורן, וכשאי אפשר עושה זאת במחט.

ברית ופדיון בתינוק בכור

- א: תינוק בכור שהברית נדחתה בגלל מחלה, וכשהגיע מועד הפדיון הבריא כבר התינוק ואפשר לעשות ברית, צריך להקדים את הברית לפדיון.
- ב: אם עברו כבר 30 יום שלמים ועדיין אי אפשר למול את הבכור, לא דוחים את הפדיון, ואפשר לעשות את הפדיון לפני הברית.
- ג: כשהגיע זמן הפדיון והתינוק מאושפז בבית חולים ואי אפשר להוציא אותו משם כדי לפדותו, עושים את הפדיון עם כהן שלא בנוכחות התינוק.

תשובות לשאלות של קוראים / חלק ג'.

שאלה: איך מתמודדים עם ילד בגיל 12 ש'סוחב' ממתקים מהסופר? תפסנו אותו, דברנו אותו, אבל זה חוזר. אני פוחדת שזה יהיה הרגל.

תשובה:

א: בדקו את עצמכם – ההורים – עד כמה אתם ישרים. האם אתם לא 'לוקחים' מהעבודה עטים או מוצרים אחרים? האם אתם באמת ישרים? גם 'הרמתי' 'סחבתי' זה גנבה. הדוגמה האישית היא חשובה.
ב: בדקו אם אתם נותנים לו מספיק ממתקים. לעיתים מחסור מביא את הילד לעשות 'השלמות'.
ג: נהלו עם הילד שיחה מתוך נחישות. הסבירו לו עד כמה זה חמור לגנוב ומהן ההשלכות. אמרו לו: שהפעם אתם תשלמו, אך בפעם הבאה אם ח"ו זה יקרה, תיקחו אותו אתכם לסופר כדי לשלם, וזה מאוד יביך אותו.

שאלות נוספות ניתן להפנות לפקס: 02/9919288

בהצלחה ושבת שלום,
שושנה.

"ועשו ארון עצי שיטים..."

בכל הכלים נאמר: 'ועשית', ובארון נאמר: 'ועשו', בלשון רבים. החסבר: נאמר: 'לא לחכמים לחם' (קהלת) ונאמר: 'אם אין קמח אין תורה' לעומת זאת נאמר: 'לא כל המרבה בסחורה מחכים' (אבות). נמצא שהשלמות של כולם היא בשותפות. המרבה בסחורה יחזיק את ידי הלומד תורה, כך הלומד יוכל ללמוד, והמרבה בסחורה יהיה שותף בחכמות, ומשניהם תצא תורה. הוא שמברכים: 'בורא נפשות רבות וחסרונן', שברא לכל אחד חסרון, לזה חסרה פרנסה, ולזה חסר תורה, והתכלית - להחיות בהן נפש כל חי. על ידי השותפות שניהם חיים.

סיפור לשבת

קולות וברקים

זה היה אחרי פטירת ה'חוזה מלובלין'. אחד מחסידיו, שפבר התקרב לגבורות, התגורר בעירה שברבים מבניה נהו אחר הצדיק רבי אורי מסטרליסק, המכנה 'השרף'. ביניהם היו צעירים שהיו קשורים אל 'החוזה', ולאחר פטירתו 'עברו' לסטרליסק. החסיד הישיש, שהסתופף שנים רבות בצלו של 'החוזה' התקשה להשלים עם פטירת רבו ולא היה מסוגל לעבר למנהיג חדש. מצד שני, בכל פעם שהיו חסידים שבים מסטרליסק ובפיהם ספורים נלהבים על הנעשה בחצר רבם, היה לבו יוקד מקנאה. מאבק-איתנים התחולל בנפשו פנימה. זמים אחדים לפני חג-השבועות, בעוד החסידים מתארגנים לנסיעה לסטרליסק, הבחינו להפתעתם בחסיד הישיש המשך את רגליו אחריהם. חישי-מהר פנו לו מקום נוח ומרוח באחת העגלות. הצטרפותו המפתיעה של החסיד הישיש, עוררה חדה בלב הצעירים. גם בהגיעו לסטרליסק זכה הישיש ליחס מיוחד של חבה וכבוד. 'השרף' קבלו במאור פנים והחליף עמו דברי תורה וברכה. ליל התקדש החג. התפלה בבית-מדךשו של 'השרף' התנהלה בתחושה של התרוממות-רוח. גם החסיד הישיש נשאב אל תוך האוירה הכללית. אמירת ה'תקו' במשך הלילה נעשתה אף היא מתוך תחושה חמה ולבבית.

השחר הפציע. החסידים תפסו מקומות טובים, איש-איש כפי יכולתו, כדי להשקיף מהם אל הבימה, שעליה יאמר הרבי את ה'אקדמות' ומשם יקרא לאחר מכן את עשרת הדברות. החסיד הישיש התכבד לעמד באחד המקומות הטובים – במעגל הקרוב ביותר אל הרבי. לפתע נזכר ברבו 'החוזה' ומחשבת-חוץ חלפה בראשו – האמנם יתאמתו תאווייהם של החסידים? האם יעמד 'השרף' בצפיות הגבוהות שתלה בו? ככל שהתקרבה השעה, גברו הדחק והצפייה. כשהגיע ובא הרגע, השתררה בבית-המדךש דממה מחלטת. את המותח באויר היה אפשר לחתך בסכין. החסיד הישיש פוקח את עיניו, מטה את אזניו, מתאמץ לקלט ולספג כל תנועה וכל מלה. פותח 'השרף' ואומר "אקדמות מלין ושכיות שותא, אולא שקילנא הרמן ורשותא..." אך מה זאת? החסיד הישיש איננו שומע מלים. רעשים שומע הוא, רעשים גוברים והולכים. והקולות מחרישים את אזניו ומערפלים את חושיו. לפתע הוא חש כמין ערוץ מכה בעיניו. הקולות הרועמים אינם פוסקים והוא מביט סביבו כסומא בארבה. "כאוי אני לענש זה על שהרהרתי אחר הצדיק ברנעים הנשגבים ביותר", הלקה הישיש את עצמו. והנה זה פלא, אך סים 'השרף' את סדר ה'אקדמות', בבת-אחת שקטו הרעשים וראיתו של החסיד הישיש שבה אליו במלא צלילותה. "מפאן והלאה לא אביט עוד אל תוך עיני הצדיק ולא אבחן אותו", החליט החלטת נחושה והתרכז בסדור שבנדיו.

כעבר רגע או שנים מתחיל 'השרף' לקרא בתורה ומגיע לעשרת-הדברות: "בחדש השלישי... וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר, אנכי ה' אלקיך...". פני 'השרף' להבים. קולו הרם מהדהד באויר ומרעיד את כתלי בית-המדךש. אך אין עוד רעשים, אין ערוץ עינים ואין ערפול חושים. לרגע נוח לחסיד הישיש. התפלה הסתיימה והכל עוברים על פני 'השרף' לאחל לו "חג שמח". כשהגיע החסיד הישיש אל 'השרף', נעץ בו זה מבט חד וחודר. "חג שמח!", אומר 'השרף' וממשיך מיד בשאלה: "מדוע נבהלת! פלום אינך יודע כי גם במעמד הר-סיני החרידו קולות וברקים את הקום וענו כבד נח על ההר, שעשן סמיך התמר ממנו, כעשן הכבשן, מפני ה' אשר ירד עליו?!"

הביט החסיד הישיש בצדיק ולא ידע את נפשו מהלם ומתדהמה. המשיך 'השרף' ואמר: "לו השכלת וחכמת ולא תש כוחך מהרעשים ומו הערפל שאפף אותך, כי אז אפשר שהיית זוכה גם לראות באור קבלת התורה... ועתה, חג שמח".

("תורתך שעשועי")